
ST. ISTVAN TARSULATI

MAGYAR
SZAVALÓ-KÖNYV.

VÁLOGATOTT KÖLTEMÉNYEK

Az elemi fiú- és leányiskolák III. osztályú növendékei számára, valamint magánhasználatra.

ÖSSZEÁLLITOTTA
GYŐRFFY JÁNOS.

Második füzet.

BUDAPEST
A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA.
1903.

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN.

I. RÉSZ.

Vallásos és hazafias költemények.

Munka előtt.

Hozzád fohászkodom, édes Istenem,
Munkálkodásomat neked szentelem,
Mert Te munkára alkottál,
Amidőn ép testet adtál.

Erőt, egészséget adj mindazoknak,
Akik szent nevedben híven dolgoznak;
Hogy jó kedvvel munkálkodjunk,
S ily munkával Téged áldjunk.

Legyen szent áldásod fáradozásomon,
Mert habár az ember vérig izzadjon,
Ha áldásod nincsen rajta,
Munkájának semmi haszna.

TÁRKÁNYI BÉLA.

Fohász.

Hazát adtál, én Istenem,
Gazdag, dicső hazát,
Hogy ezt szivemből szeressem,
Te azt parancsolád.

Ha elhal jó apám s anyám,
Egyedül maradok;
Csak azt tudjam, hogy van hazám,
Még árva nem vagyok.

De a hazátlan fiúnak
Bár apja, anyja van;
Árva, mint a kis madárka,
Ha fészke dulva van.

Reggel.

Új napra kelte föl
Kegyelmed, Istenem;
Újult lelkemben is
A hálaérzelem.

S im gyönge ajakam
Rebegve mondja el
Hő esdeklésemet
Az új nap jöttével.

Erőtlenségemet
Malaszttal gyámolítsd,
A bűn töviseit
Lelkemtől távolítsd!

A jó szülőkre hintsd
Bőven áldásodat,
És tőlem el ne vond
Vezérlő jobbodat.

Add, szent ösvényeden
Járjak, s félelmedet
Őrizzem gondosan,
Mint drága kincsemet.

SZABÓ IMRE.

Este.

Kong a harang nyugovóra,
Eljött a lenyugvó óra . . .
«Imára jer, kedves gyermek,
Adj hálát a jó Istennek,
Ki megtartott e nap épen,
Őrzött száz meg száz veszélyben.»

Szól az atya . . . fia térdel,
Halk imáját rebegvén el,
Láthatatlanul angyalkák
Koszorúba összefonják
Ez imát és égbe vive
Lerakják az Úr elébe.

Kis imáját elvégezve,
Csókokat oszt, atyján kezdve;
Mintha búcsúcsókot adna;
Hisz az álom félig halál,
S ez nem tudni, mikor talál.

Virágokkal átszőtt álma
Elviszi őt mennyországba.
Angyal-néppel játszik, mulat,
Dicséri az égi Urat.
Veszélytől nem retteg lelke,
Őrangyala leng felette.

PÁRVY SÁNDOR.

Estharangszónál.

Este van már, elvész, elhal
Minden élet, minden hang,
S ünnepies énekével
Megcsendül az estharang.
Jól tudom, hogy mit fejez ki
Tiszta, csengő, szép szava,
És utána mondom én is:
Üdvözlégy, szűz Mária!

A természet ünnepies,
Néma csöndben nyugszik el.
Minden oly ügyelve hallja,
A harang mit énekel.
Lenge szellő suttog, játszik,
És fölkapva szárnyira,
Oly örömmel hordja szerte:
Üdvözlégy, szűz Mária!

Elhangzott az estharangszó,
Minden csöndes, néma lett,
Szenderítő félhomály ül
A szunnyadó föld felett.
Csöndes szellő suttog már itt,
Más vidékre szárnyala;
Csak szivemben zeng még most is:
Üdvözlégy, szűz Mária!

MINDSZENTY GEDEON.

Angyali üdvözlet.

Üdvözlégy, te tiszta Szűz! rád
Áldás égből áradott,
Üdvözlégy, nekünk felülről
Általad kegy adatott,
Szent imánk, ha száll feléd,
Kérd reánk az ég kegyét!

Áldott, mint az asszonyok közt
Eddig itt még egy se volt;
Áldott szent méhed gyümölcse
Jézus, aki ott honolt!
Ha előtted kérve állunk,
Hadd, fiad kegyét találnunk!

Istenünk csodás szűz Anyja!
Légy nekünk is hív anyánk,
Könyörögj buzgón miértünk,
Hogyha bűnre botlanánk,
Most s akármi szenvedésben
S a halálos óraperchen.

Sujánszky Antal.

Az őrangyalhoz.

Őrangyalom! maradj velem,
Ha álom ringat lágy ölén.

Veszélyek ellen pajzsomat
Védszárnyaid közt leljem én.
Hogy éjtszakán se vétkezzék
Érted dobogó kebelem,
S ne hervadjon el liljoma!
Őrangyalom! maradj velem!

Őrangyalom! maradj velem,
Ha új napszámra virradok,
S miként Isten kirendeli
Nehéz dologban fáradok.
Emeld Istennek a hűség
Szent oszlopát föl keblemen.
Lelkemnek adj elég erőt,
Őrangyalom! maradj velem.

Őrangyalom! maradj velem,
Ha nagy szivem búbánata.
Segíts, ha bennem a kétség
S remény között foly a csata.
Ha köny patakzik arcomon,
Te enyhíts szivkeservemen.
S hogy új erőt önthess belém:
Őrangyalom! maradj velem!

Őrangyalom! maradj velem,
Ha szivem többé nem dobog,
Szememben az élet tüze
Kihamvad, lángja nem lobog.

Ne hagyd el kedvesim! maradj
Éltöknek őrző szelleme;
Vedd karjaidra hű szolgád'
És szállj az égbe majd vele!

Úrnap.

Ünnepélyre szólnak a harangok,
Gyül a népség tarka vegyítékben,
S mint a tóba csermely gyors futása,
Az utcákról az egyházba mégyen.

Hogyne zúgna a harangok nyelve;
Hogyne gyűlne a népség templomba?
Hisz az Úrnak diadalmi napja,
Diadalmi napja: Úrnap van ma.

Virágokkal van behintve az út.
Vagy talán a kő termett virágot,
Mert megérzé, hogy ma Üdvözítőnk,
Jézus teste fog majd lépni rá ott?

Jön a menet, szólnak a harangok,
Boruljunk le térdeinkre mélyen:
Drága Jézus! légy kegyelmes hozzánk,
Bűneinkért haragod ne érjen!

Kuliffay Ede.

A szenteltvíztartó.

«Templomba hogyha mégysz velem,
Szerette jó anyám!
Szentelt vizet miért locsolsz,
Keresztet vetve rám?»

«Az ember, édes gyermekem!
Ha Istenhez megyen,
Isten dicső szine előtt,
Mint a galamb legyen.

Mózes csak úgy bocsáttaték
A csipkeláng felé,
Ha saruját a küszöbön
Előbb levetkezé.

Az egyház ennyit nem kíván,
Helyébe mást jelelt:
Szent vízben a keresztvetést,
Mint tisztulási jelt.»

«Templomból, hogyha indulunk,
Elhangzik énekünk,
A szenteltvíztartó felé
Megint miért megyünk?

Miért mártod be ujjadat
Meg ujra jó anyám?
Vizet miért locsolsz megint,
Keresztet hintve rám?»

«E szent jel, édes gyermekem!
Ismét mélyet jelel,
Az ember mintegy úti részt
Viszen magával el.

Isten közeléből a szív
Nyer úti kenetet,
Mely szent malasztul hull reá
Bú és öröm felett.

Megszentesülnek általa
A munka és dolog,
Istenhez a szív mindenütt
Mindig közelb dobog.

Már most tudod, jó gyermekem!
Mit magyaráz e jel:
A jó keresztény mindenütt
Jó Istenére lel.»

Garay János.

A szélvész ura.

Az Úr a tengeren
Egykor hajóra ült,
S fáradalom után
Mély álomba merült.

Felbőszült a vihar,
Zúgott a fergeteg,
És a hajót nem egy
Dühödt hab csapta meg.

A tenger iszonyú,
Vadul süvölt a szél,
De még nagyobb az Úr!
Ő egyiktől sem fél.

Megrémült népe jő.
«Uram, hová leszünk?»
Imigy kiáltanak:
«Segíts, mert elveszünk!»

Álmából fölocsul,
A vészen széttekint,
A szél zugásinak
Parancsolólag int.

Lenyúgszik a vihar,
A vész nem háborog;
S türelmesen viszik
A hajót a habok.

Ha engem is baj ér:
Hozzá fohászkodom,
S ő megsegíteni
Eljő, azt jól tudom.

És ő, a végtelen,
Ha itt leszen velem:
Kisérjen bármi vész,
Nem száll meg félelem.

SZULIK JÓZSEF.

Karácsonyi ének.

«Ha most a kis Jézus
Belépne hozzátok,
Karácsonyfátokról
Neki mit adnátok?»

Ezt kérdé egy szülő
És a jó gyermekek:
«Mi mindent odadnánk»,
Gyorsan feleltenek.

Alig hogy így szóltak,
Egy szegény kis árva
Belép, az éhségtől
S hidegtől átjárva.

És alamizsnát kér
A Jézus nevében,
Részvét gerjed a jó
Gyermekek szivében.

A karácsonyfáról
Neki adtak mindent,
«Isten fizesse meg!»
Szólt az árva s elment.

«De már most, anyácskánk,
Mondd meg, hogy mit adnánk
A kis Jézuskának,
Ha belépne hozzánk?»

Kérdik a gyermekek,
S anyjok felkarolva
A két ártatlankát,
Örömmel így szóla:

«Adományotokat
Jézuskának vitte
Ama szegény gyermek,
Ő volt itt helyette.

Mert oly nagy becse van
Az alamizsnának,
Mintha személyesen
Adnók Jézuskának.»

S a két gyermek szemén
Az öntudat lángja
Volt a karácsonyest
Legdicsőbb világa.

TÁRKÁNYI BÉLA.

Mikor imádkoztok...

Mikor imádkoztok
Kezeteket összetéve:
A hazát ne feledjétek,
Küldjetek egy fohászt érte!
Szivetekben honszerelem
Égjen, mint a tűz, lobogva —
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

Drága föld ez nékünk,
Add kenyeret tejjel-mézzel,
Ezer éve öntözzük már
Hulló könnyel, honfivérrel.
Ezer éve, hogy e zászlót
Feltűztük a Kárpátokra —
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

Lengjen ott a zászló
Verőfényben, zivatarban!
Minden magyar vigyázzon rá:
Le ne kapja a szél onnan.
Hirdesse ott Árpád népét
Századokról századokra —
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

PÓSA L.

Ezer éve...

Ezer éve, hogy a magyar
Lakja ezt a földet,
Hej, de sokszor hullatott vért,
Búbánatos könnyet!
Hullhatott a vér is, könny is:
Áll mégis a nemzet!
Dicsőségét ünnepeljük
Tisza, Duna mellett.

Őseinknek szive mintha
Sorba feldobogna,
Hőseinknek kardja mintha
Sorba felcsattogna!
Mintha, mintha mennydörögnék:
«Nemzet, párod nincsen!
Fonj koszorút a magyarnak
Csillagidból, Isten!»

PÓSA L.

Mi a haza?

Édes anya, édes apa!
Mondjátok csak, mi a haza?
Tán e ház, amelyben vagyunk?
Amelyben mindnyájan lakunk?
Ez a haza?

Nem, gyermekem, ez csak házunk,
De amit itt körül látunk,
Merre földeink terülnek,
Merre kertjeink feküsznek:
Ez a haza!

Mindent, amit a szem belát,
Itt e föld, mely kenyeret ád,
E folyók tele halakkal,
E szőlőhegyek falvakkal:
Ez a haza!

Amerre a hegylánc kéklik,
Merre a berek sötétlik,
Merre a róna kanyarul,
Melyre az égbolt leborul:
Ez a haza!

Hol egykor őseink laktak,
Itt csatáztak, itt mulattak,
Ahol a határt ők szabták
S örökségül reánk hagyták:
Ez a haza!

Ahol csontjaik porladnak,
S mindig e földön maradnak,
Ahova bennünket tesznek,
Midőn egyszer eltemetnek:
Ez a haza!

Ez a föld, mely drága nekünk,
Melyet legjobban szeretünk,
Ahova, bármerre járunk,
Mindig vissza-vissza vágyunk:
Ez a haza!

MAJTHÉNYI FLÓRA.

Nemzeti szin.

Nemzeti szin az én szinem,
Igazán csak ezt szeretem;
Ha a magyar zászló lobog,
Arcom kigyúl, szivem dobog.

A piros a honszeretet,
Amely hevít, buzdít, vezet,
Mint egy örök égő fáklya
Bevilágít a pusztába.

A fehér a becsületnek,
Jó szándéknak, tiszta tettnek
Jelképező lilioma,
Melyet szenny ne érjen soha.

És a zöld a hű reménység.
Oszlatja az élet vészét;
Míg szivünk a téltől retteg,
Hirdetője kikeletnek.

Oh, be szép is ez a három!
Nincsen párja a világon;
Nemzeti szin az én szinem,
Igazán csak ezt szeretem.

Ha zászlónkat lengni látom,
Sorsomat büszkén megáldom;
Lelkem lángol, szemem ragyog:
Hejh, hogy én is magyar vagyok!

RUDNYÁNSZKY GYULA.

A hazáról.

Szeresd, szeresd honfi, leány hazádat,
Mint az édes, mint a szülőanyádat.
Koporsódig hűséges légy iránta,
Hűséges légy örömébe, bújába.

Fejed fölött ez a kék ég ragyogott,
Mikor anyád a bölcsőben ringatott.
Ez a nap süt, ez a csillag sugára,
Porladozó őseidnek sírjára.

Ez a föld ad mindennapi kenyeret,
Hideg ellen, vihar ellen fedelet.
Kikeletkor pacsirtaszót, virágot,
Erdő-mező ismerősöd, barátod.

Mehetsz, mehetsz, vándorolhatsz bárhova:
Egész világ idegen lesz, mostoha,
Halni visszahoz a honvágy, a bánat —
Szeresd, szeresd, soh'se hagyd el hazádat!

PÓSA LAJOS.

Szeresd hazádat.

Szeresd hazádat, ezt a szép hazát,
A nagy világon úgy sincs más tanyád.
A boldogságnak magva itt terem,
Hol ősapáid haltak, gyermekem.

Mit más hazában föllelnél talán,
A boldogság is, hidd el, halovány.
Hiányzik abból mindig valami,
Amit ki sem tudunk tán mondani.

Nyomor, ha üldöz s nincsen menhelyed,
Hol fáradalmad kipihenheted,
Nem vagy szegény, szivednek bánatát,
Megenyhíti e szó, hogy van hazád.

És juthat bármi osztályrészedül,
A mérhetlen kincs mind halomra dűl,
Nem lelsz e földön egy csendes tanyát,
Szegény, koldus vagy, hogy ha nincs hazád.

Ó, drága kincs! mit lelsz, csaták után
Apáink karja szerzett száz tusán,
Szeresd, öleld, imádd e szép hazád;
A nagy világon úgy sincs más tanyád.

LÉVAY F.

A kis honvéd dala.

Kis katona vagyok én,
Honvéd a nevem.
Mit nevettek rajta? én
Büszkén viselem.
Van kis kardom, aranyos,
Van kis puskám, szuronyos.
S bátor a szivem.
Kis katona vagyok én,
Honvéd a nevem.

Mindennap kitartom én
A gyakorlatot,
Bajt vívok vagy célt lövök,
Versenyt futtatok.
«Jobbra fordulj! Balra át!»
Kapitány vezényszavát
Követem híven.
Kis katona vagyok én,
Honvéd a nevem.

Néha oszlik kétfelé
A kicsiny csapat;
Támad egyik, véd a más,
És van hadd-el-hadd.
Gyáva hátrál, fut hamar;
Aki helyt áll: az magyar!
Szép a győzelem!
Kis katona vagyok én,
Honvéd a nevem.

Most ez játék, jól tudom
Mulatság csupán;
Majd ha megnövök, lehet
Igazi csatám.
Véres harcok mezején
Hősileg megállom én
Akkor is helyem;
Hős katona leszek én,
Honvéd a nevem.

Gyönge agg lesz tán apám,
Jó anyám beteg:
Boldog lesz szivem, ha majd
Értök küzdhetek.
Érted szép magyar hazám,
Bátran, hősen, igazán,
Holtomig hiven!
Kis katona vagyok én,
Honvéd a nevem.

Szász K.

Ismerek egy szép országot...

Ismerek egy szép országot,
Földje gazdag, istenáldott;
Égbenyuló büszke bércek
Védőn körülzárják,
— Járj északon, déli tájon:
Sehol széles e világon
Nem találod párját!

Valamikor réges-régen,
Napkeleti szép vidéken,
Künn a pusztán, száz viharban,
Ott nőtt fel a népe,
— A szabadság égi képe
Oda is van írva, vésve:
Szive közepébe!

Puszta zúgó viharától,
Erdő dalos madarától,
Zengő nyelvét, édes nyelvét
Ott tanulta, ottan,
— Mennydörögve harcra hívni,
Bűbájosan nótát sírni
Nyelv nem is tud jobban!

Ismerek egy szép országot
S imádkozva imádságot:
Áldást kérek, áldást mondok
Igaz szívből rája,
— Te vagy az, föld gyöngye, éke:
Hármas halom szép vidéke,
Magyarok hazája!

LAMPÉRTH GÉZA.

A magyar fiú.

Magyar fiú vagyok,
Magyarnak születtem,
Magyaros szabású
Minden öltözetem.

Mint magyar szeretem
Magyarán hazámat,
Magyarul köszöntöm
Magyar pajtásomat.

Magyar apám s anyám,
Magyar tejet szoptam,
Magyar volt az első
Szó, melyet hallottam.

Magyar vér feszíti
Minden ereimet,
Magyarul imádom
Az én Istenemet.

De magyarságomat
Nem abban találom,
Hogy azt, ki nem magyar,
Lenézem s útálom.

Mert az, ki mást lenéz,
Bármi nemzet legyen,
Az, magyarán mondva,
Durva s neveletlen.

Mint magyar megyek el
Idegen országba,
És mint magyar térek
Vissza jó hazámba.

Hitet, nyelvet, ruhát
Sohasem cserélek,
Ahol kell, ott mindig
Magaméval élek.

Hazám- s királyomért
Mint magyar, úgy halok,
S végórámban is azt
Mondom: «Magyar vagyok!»

CZUCZOR GERGELY

Huszárok.

Messze, messze földről
Huszárok érkeznek,
Huszárok érkeznek,
Nálunk telepesznek.

Huszárok, huszárok,
Nyalka szép vitézek,
A lelkem is örül,
Ha reátok nézek.

A lelkem is örül,
Szivem pedig dobog;
Az a forgó tolla,
Hej, be szépen lobog!

Mint repül a mente,
Mint vágtat az a ló,
Hej, csak ez az élet
A legénynek való.

Apám s kedves anyám
El ne búsuljatok,
Tovább nem állhatom:
Huszárnak fölcsapok.

Czuczor Gergely.

Gondoljatok őseinkre!

Tudjátok-e, mitől terem
Gazdagon a róna?
Tudjátok-e, mitől piros
A fakadó rózsa?
Kardforgató őseinknek
Hullott itt a vére,
Ezeréves szép hazánknak
Minden kis rögére.

Gondoljatok őseinkre,
Mikor rózsát szedtek;
Mondjatok egy imát értük,
Ha kenyeret szegtek.
Foglaljátok a nevüket
Koszorúba, dalba...
Gyarapodjék, virágozzék
Árpád birodalma!

Pósa L.

II. RÉSZ.

Vegyes költemények.

Fiúk számára.

A hegyek közt.

Jer ki, pajtás, a hegyekre,
Ott közelebb van az ég;
Ott már kézzel foghatod meg
Napsugárját, föllegét!

Ott a szikla aranyos, rajt
Játszik a nap sugara.
Oly hatalmas, olyan délceg
Itt a tölgynek sudara!

Jer ki, pajtás, a hegyekbe;
Messze lát innét szemed.
Oly parányik oda lenn, mint
Kis hangyák, az emberek!

Jaj, be szép a zuhatag, mint
Hull alá, s lenn megtörik!
A madár is szebb danát zeng
S hüsebb a szellőcske itt!

Jer ki, pajtás, a hegyekbe,
S térdre hullj Isten előtt;
Isten végtelen hatalma
Itt a legcsodásb s dicsőbb!

GÁSPÁR IMRE.

Tavaszi dal.

Vidul a föld ábrázatja,
A jó Isten megmutatja
Néked ember, hogy szeret:
Adván újra kenyeret!

Gazdagon rügyeztek a fák
S majdan bimbaik kinyitják,
S őszre, termett ágai,
Földig fognak hajlani.

Télen által, kik megéltek,
Járnak a jó dolgos méhek
S nem soká a puszta sejt
Mésztől leszen drága, telt.

Szemzik már a szőlőtőke,
Örvend szivünk jó előre,
Mikor hordó, átalag:
Musttal telve állanak.

A meleg hó lágy pelyhében,
Megmaradt az őszi szépen,
És ha nem jő rá csapás:
Vidám lesz az aratás.

Eregesd ki a jószágot,
Készíts ekét, készíts jármot,
Szánts, vess — törd az ugarat;
Aki nem szánt, nem arat!

Munkásság az élet sója,
Végromlástól mely megója,
S csak az, aki nem hevert,
Várhat áldást és sikert.

Ne légy mégis vak reménnyel!
Okosan nézz őszre széllyel:
Az esztendő mit adott?
Nyugtán dicsérd a napot!

TOMPA MIHÁLY.

A vak koldus.

Vak koldus ül ott az utcasarkon;
Reggeltől estig ott az ő tanyája.
Ha nem szól is szivig ható hangon,
Eleget mond halovány orcája.
Lábainál elrongyolt kalapja,
Ősz szálait hűvös szél lengeti;

Oldalán függ foltos tarisznyája,
Melyből terhes életét tengeti.
Rongy ruhája nem védi a széltől,
Reszket, mint a rezgő nyár levele;
Nappala is ha ilyen keserves,
Milyen lehet szegénynek éjjele?...
Mások puha pelyhek közt feküsznek,
Ő a hideg földön rongy-mezében;
Őt az álom sem boldogítja tán.
Ha fölébredt, végezi imáját,
S elvezetik az utca sarkára.
Ott vár szegény melegben, hidegben,
Az elmenők alamizsnájára.
És ha hullott áldás kalapjába,
Hálaérzet tolul kebelébe.
S mennybeható szavakkal mondja el:
Adjon Isten ezerannyit érte!

Füstbe ment terv.

Egész úton hazafelé
Azon gondolkozám,
Miként fogom szólítani
Rég nem látott anyám.

Mit mondok majd először is
Kedvest, szépet neki,
Midőn, mely bölcsőm' ringatá,
A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
Szebbnél szebb gondolat,
Míg állni látszék az idő,
Bár a szekér szaladt.

S a kis szobába toppanék...
Röpült felém anyám...
S én csüggtem ajkán... szótlanul...
Mint a gyümölcs a fán.

PETŐFI S.

A nagylaki iskolásfiúk.

«Anyám, anyám, édes anyám,
Adj kenyeret, széles karéjt;
Jól neki eresszed a kést,
Sok is legyen, jó is legyen!
Iskolába megy kis fiad!»

«Minek neked széles karéj?
Kicsinyke vagy, kicsinyt eszel.
Megárt a sok, rosszul tanulsz,
Rest tanuló a jóllakott.
Iskolába minek kenyér?»

«Édes anyám, kedves anyám,
Ne szánj tőlem karéj kenyért!
Leckém mondom, mint a patak,
Nagy munka közt kicsiny fiad
Iskolában megéhezik.»

És ez mindennap úgy megyen;
És így megyen minden háznál.
Kakastejjel, varjúvajjal
Sütött kenyért egyre hordják
Iskolába járó fiúk.

Anyák otthon el nem tudják
Vélni, honnan ennyi éhség?
Még az ebédnél megmaradt
Kenyeret is eldugdossák
Iskolába járó fiúk.

Édes anyák meg nem tudják,
Meg nem tudják a tanárok,
Sem a birák, sem az írók,
Hová hordják a kenyeret
Iskolába járó fiúk.

De megtudja igaz Isten,
Mindent látó, mindent halló,
Amit tesznek nagytitokban
Elhallgatva, rejtegetve
Iskolába járó fiúk.

Tíz szegény fiú van köztük,
Kinek otthon nincs mit enni;
Hetek óta, havak óta
Igy táplálják e tíz pajtást
Iskolába járó fiúk.

JÓKAI MÓR.

Szántólegény dala.

Ha kel az ég szép hajnala,
Kezemben az eke szarva.
Ekém előtt négy tulok jár:
Csákó, Szilaj, Gyöngyös, Bogár.
Jézus segélj, haj!

Végig szántok az ugaron;
Járok-kelek gyöngyharmaton,
Csillogó, hűs gyöngyharmaton,
Mezei szép virágokon.
Haj no, Csákó! haj!

Kis pacsirta, ég madara,
Szánt fölöttem, zeng a dala.
Párja vigan száll elébe
S le-lerepül a fészkébe.
Hajsz te, Szilaj! haj!

Szántó pajtás, kis madárkám,
Nézz le, nem látod-e anyám?
Hej, ha én fönn lebeghetnék,
Mindig anyám felé néznék.
Csálé, Gyöngyös! haj!

Majd ha a nap dél felé kel,
Eljön anyám az ebéddel.

Tudom: ízes lesz ételem,
Hisz ő együtt eszik velem.
Haj no, Bogár! haj!

Még csak egy-kettőt fordulok,
Pihegve jár már a tulok.
Megetetek, megitatok
S estig tovább könnyen szántok.
Hó ha, hó no! hó!

CZUCZOR GERGELY.

A fiú és a madárka.

«Ott van, ott a madárfészek!
Oda mászom, bele nézek,
Föl a fára, föl a fára!
Fönn leszek én nemsokára.»

Mint a harkály, csúszik, kúszik,
Szeme már örömben úszik:
A madár mind az övé lesz,
Ha oda ér a fészkéhez.

Négy fióka fenn csipegve,
Anya-madár ül remegve,
Úgy dobog a szivecskéje:
Jön a fiú, jön feléje.

«Kis fiúcska, kérve-kérlek,
Hagyj békét a kicsikéknek,
Őket te föl nem neveled,
S nékem a szivem megreped.

Gonosz ember ha akadna,
Hogy anyádtól elragadna,
Ha jönne, hogy elszakasszon?
Hova lenne szegény asszony?

Ó ne vidd el; tégy jót velem!
Őket én majd fölnevelem;
Kertben hasznot tesznek sokat:
Pusztítják a rovarokat.

Megtanítom énekelni,
Levegőbe szárnyra kelni;
Ablakodhoz odaszállnak,
Ott is neked hangicsálnak!»

«Ne félj, ne félj, anya-madár,
Megyek én már, lecsúszom már;
Neveld föl a kicsikéket!
... Soh'se szedek madárfészket!»

GYŐRY V.

Halvány katona.

Volt a honvédő legénység
Harcra készülőben;
Volt egy ifjú a sereg közt
Halovány szinében.

«Hát kendnek tán az inába
Szállt a bátorsága?»
Kérdi egy tiszt gúnyolón — «hogy
Képe olyan sárga.»

«Tiszt uram», felelt az ifjú,
«Már az az én gondom:
Mért; hogy olyan sárga képem;
Én azt meg se mondom.

Még ma úgyis kipiroslik,
Hogyha nem egyébtől:
A kardomról rája fecscsent
Ellenség vérétől.»

PETŐFI SÁNDOR.

Kemény vitéz.

Pali kiment a mezőre,
Zöld erdőre, legelőre,
Ott volt egy sugár kis csikó,
Hej! mond, ez ép nekem való.
Nem szeretek gyalogolni,
Mindjárt fogok lovagolni.

És felült a kis csikóra,
Mint a huszár a jelszóra;
De megadta ám az árát,
Szép gyepen találta magát,
Mert a csikó levetette,
Jól a földhöz terítette.
Ily vitézek ne legyetek,
Paliról példát vegyetek.

Borza N.

Az anya és fiacskája.

«Hol a szép hold mosolyg, hol annyi csillag ég,
Ó mondd meg, jó anyám! kié a fényes ég?»
«Az ég az Istené.» «S anyám! kik laknak ott?»
«Kik társid voltanak, a szép kis angyalok.»
«Oly tiszta szép az ég, oly drága csillagos,
Ó jer, menjünk föl! ott nem léssz oly bánatos!»
«Az égbe, gyermekem! csak ártatlan mehet...
Te elmehetsz, nekem fölmenni nem lehet.»
«Ha nem jöhetsz velem te is föl, jó anyám!
Úgy én sem hagylak el, mert hőn szeretlek ám.
Te sírsz?... ne sírj, szülém! majd kérem Istenem,
S addig imádkozom, míg feljöhetsz velem.»

Jámbor Pál.

Tanács.

Ó nézd a tölgyet, erős gyökerével
A földből szija élte nedveit,
De fölfelé hajt minden erejével,
S az éghez nyujtja lombos ágait.

Igy tégy te ember, kit e földhöz kötnek
A sors, s ezer szükség vaskarjai,
Bár innen élsz, ez nem elég köröd̈nek,
Magasabbak küzdelmed céljai.

Áldást a szív csak igy terjeszt körére,
Egész pályánk csak hasznos igy lehet;
Miként nagyobb árnyékot vet földjére
A tölgy, mennél magasabban nőhetett.

B. Eötvös József.

A pórul járt veréb.

Egyszer egy verébnek az jutott eszébe,
Hogy behurcolkodik a fecske fészkébe.
Puha pelyhes ágyon jobb lesz neki hálni,
Mint a szalma között szanaszét bújkálni.

Eresz alatt várta, eresz alatt leste,
Hogy mikor megyen el otthonról a fecske.
S alig hogy kitette a fecske a lábát:
A veréb ott termett... s elfoglalta házát.

Megy haza a fecske. Látja, hogy mi történt.
Csicsergi, csicsergi: «Eredj innen tüstént!
Építs fészket te is!...» — «Minek építenék?
Nincs kedvem, nincs kedvem», csiripel a veréb.

Látta szegény fecske: kutya van a kertbe,
Szálldozó társait összecsicsergette.
A fecskék, a fecskék hamar összegyűltek,
Tanácskozás után szanaszét repültek.

Újra visszajöttek s a verébhez szálltak,
Egyik sarat hozott, másik szalmaszálat.
Úgy befalazták ott, úgy oda temették:
Ha meg nem halt, most is ott jajgat a veréb.

PÓSA L.

Árpád sírja.

A Kárpátok oldalában
Egy nagy fehér omladvány van;
Azt beszéli a nép róla,
Hogy az nagy temető volna.

Nyugosznak ott régi hősök,
Keresztjük a törpe törzsök;
A leomlott régi sziklák
Évezredes, titkos kripták.

És a nyugvó hősök között
Árpád is, az elköltözött,
Ottan fekszik, de nem halva,
Meg nem halva, csupán alva.

Ha a lelkek órája ver,
Eljön paripája a pej,
S mint a szellem, olyan halkkal,
Árpáddal a hegyre nyargal.

S Árpád vezér odaszállván,
Szétnéz az ő nyert országán,
Nézi, hogy van az ő népe,
Boldogan és itten él-e?

És ha egykor széllyel nézvén,
Nagy bajt látna az ő népén,
Ha valaki egyszer jőne,
Elvenni a hazát tőle:

Akkor Árpád kürtjébe fú,
Meghallják a sírban alúl,
És a sziklák felhasadnak,
És vitézi feltámadnak.

Feltámadnak, haddal, vésszel,
Buzogánnyal, kelevézzel,
Kifeni mind nehéz kardját;
S a hont újra elfoglalják.

Tóth Kálmán.

Mátyás a szántó.

Még iskolás fiú korában
Mátyás, egy könyvvel tarsolyában,
A háztól elveszett,
Földekre tévedett.
Már szántogattak a mezőben,
A szép tavaszra vált időben,
S a Szent-Gellért megett
Ép egy öreg szántót találá,
Kinek sehogy sem folyt munkája.
Vagy ökre nem vont jól igát,
Recsegteté a taligát;
Vagy nem fogott tisztán ekéje,
Ha megtolult a föld perjéje.
Az ostorost meg a barázda
Végén hideg gyötörte, rázta.

«Adj Isten jónapot!
Hogyan megy a dolog?
«Fogadj Isten! — Rosszul;
Mivel magam vagyok.
Nem állanál be hozzám?
Én jól megfizetek,
Szolgámon, nyavalyáson,
Harmadnapos hideg.»

«Miért ne jó díjért»,
Mátyás igyen felel:
«Még rá jó áldomás!..
S megteszem, ami kell.»

És ő suhancnak állt.
Az ökröket jól terelé,
Az ösztökét jól viselé,
Barázdált, boronált,
Mindent helyén csinált.

Már a nap is leáldozóban,
A szolga félig lábadóban,
Mátyás a fél napért
Követelé a bért.

A szolga bús szemmel tekinti,
Az ő béréből hajlik az ki,
Gazdája rázúg mérgesen,
Hogy már csak épenségesen
Húsz pénze van bent, — mind kiadta
A sok betegségnek miatta.
Szegény fiú majd síra, hogy
Épsége és a bére fogy.
Mátyás azonban jó szemes,
Az emberek szivébe les.
— Hej! már akkor kitört belőle,
Mily nagy lesz ő egykor időre —

S a fizetést csak elfogadja
De a szolgának visszaadja;
Mondván a gazdának keményen:
«Úgy vesd rám a szemed,
Hogy az Isten éltetvén, akárhol
Megismerj engemet!
Nem jó igazság ez: nem így kell
Bánnod, ha szolgád is, bèteggel!
Bérét, ha elvonod,
Tovább mért bántanod?!
Különben, én vagyok
Hunyadnak gyermeke;
A kard lesz az nekem,
Mi néked — az eke.»

ERDÉLYI JÁNOS.

Korhely Jancsi.

Jancsi kovács akar lenni,
Ám nehéz a pöröly;
Jancsi takács akar lenni,
Hej, únja, ha csőröl.
Jancsi molnár akar lenni,
Csak a zsák ne nyomna;
Jancsi bányász akar lenni,
Ha hajolni tudna.
Majd fazekas akar lenni,
Ám az mindig sárt ver;

Alig fog hozzá, azonnal
Elűzi a mester.
Jancsi, Jancsi, gondold meg,
Mi válik még belőled!

Jancsi timár akar lenni,
Hej, büdös a cserlé;
Csizmadia akar lenni,
Nem ül csiríz mellé.
Jancsi szabó akar lenni,
De a tű szúrná meg;
Majd üveges akar lenni.
Ámde vág az üveg;
Asztalos is akar lenni,
Fürész, gyalu nem kell;
Alig fog hozzá, azonnal
Elűzi a mester.
Jancsi, Jancsi, gondold meg,
Mi válhatik belőled!

Jancsi még sok máshoz fogott,
De mit sem végzett el;
Az idő meg szépen lejárt,
Tudatlanul nőtt fel.
A *Jancsiból* majd *János* lőn,
Éhség, inség érte;
Amit Jancsi meg nem tanult,
János lakolt érte.

Szécsi K.

Pusztán.

Hullámos pusztaság kellő közepében
Napjaimat csöndes örömökben élem.
Mint a fáradt madár tenger szigetében,
Úgy pihen meg lelkem a puszta csendében.
Pedig árva vagyok, akiket szeretek,
Hirüket sem hozzák a bujdosó szelek.
Boldog vagyok mégis, elégedett, boldog,
A világ bohókás játékin mosolygok.

Korán fölkelek a dalos pacsirtával,
Imám az övével föl a mennybe szárnyal.
A fölkelő napot együtt üdvözöljük,
A szántó földmívest jó kedvvel köszöntjük.
Fölszáll a szürke köd a messze határról,
Mint festő művéről a takaró fátyol.
Csöndes, fehér tanyák tünedeznek elé,
A kolompos nyájat terelik kifelé.

Mind jobban kiderül, távol faluk tornya
Látszik a határon fényesen ragyogva.
Távoli harangszó elhaló beszéde
Hivogat valahol az első misére.
Leborulok én is zöld halom tetején,
Lelkem megindul az Isten száz remekén;
Ajakam nem mozdul, nem hallik imája,
De érzem, imádság szivem dobogása.

Móra István.

Szülőföldem szép határa.

Szülőföldem szép határa!
Meglátlak-e valahára?
Ahol állok, ahol megyek,
Mindenütt csak feléd nézek.

Ha madár jön, tőle kérdem:
Virulsz-e még szülőföldem?
Azt kérdezem a felhőktől,
Azt a suttogó szellőktől.

De azok nem vigasztalnak,
Bús szivemmel árván hagynak;
Árván élek bús szivemmel,
Mint a fű, mely a sziklán kel.

Kisded hajlék, hol születtem,
Hej, tőled be távol estem!
Távol estem, mint a levél,
Melyet elfog a forgószél.

KISFALUDY K.

Leányok számára.

A kertben.

Nyiljatok, kedves virágok!
Gyönyörködve nézek rátok,

Midőn járok köztetek
Szálljon le a fény és harmat,
S virulástok legyen gazdag;
Színben ékeskedjetek.

Rózsaféim minden ága
Legyen szépséggel megáldva!
Fák, bokrok virítsatok:
Zúgó szélvész megkiméljen,
Vihar keze le ne tépjen
Egy lombot se rólatok.

Napsugár, ha lesz égető,
Boríts árnyat, barna felhő!
S virágimra permetezz, —
S hogy kelyhökből illat szálljon,
Jó fuvalom könnyű szárnyon
Repkedj köztök, lengedezz!

Anyám háza.

Anyám házánál ha
Máskor megjelentem,
Oly örömmel dobbant
Meg a szív keblemben.
Alig tettem lábam
A küszöbön által,
Már nyakamon csüngött
Anyám hugocskámmal.

Anyám házánál, ha
Mostan megjelenek,
Szivem úgy elszorul,
Szememben köny remeg.
Benézek a kapun;
Gyom nőtt az udvarán,
S már nem siet elém
Sem hugom, sem anyám.

Uj házba költöztél,
Szeretett jó szülém!
S ha elmegyek hozzád,
Itt sem sietsz elém.
Hosszú kínod után
Alszod hosszú álmad:
Ó a temetőben
Van a te új házad!

Jer hugom, boruljunk
Anyánk sírhalmára,
Nincs ennél kedvesb hely,
Nincs annak, ki árva.
Megemlékezvén itt
Hű szeretetére,
Hintsük könnyeinket
Kisded keresztjére.

Szulik József.

Az árva lány.

Virágot ültettem
Anyám sírhalmára,
Harmat nem is kell, mert
Könyem csorog rája.

Még holta után is
Kedvét keresem én,
Ezen virágokat
Csak azért ültetém.

Kedvelője volt a
Virágoknak anyám;
Szép intését mintha
Még most is hallanám.

«Szeresd a virágot,
És ne féltsd szivedet,
Mert ki ezt szereti,
Rossz ember nem lehet.

A virág s az erény
Két atyafi gyermek,
Egy szívben egymással
Nem ellenkezhetnek.

Tudod, mi a virág?
A földnek jósága.
Tudod, mi a jóság?
A lélek virága.»

Virágot ültettem
Anyám sírhalmára;
Le az égből, anyám,
Tekintesz-e rája?

Látod-e az égből
Viruló sirodat
S viruló sirodnál
Hervadt leányodat?

PETŐFI SÁNDOR.

A gyermek álmai.

«Mit álmodál, mondd, szivem gyermeke!
Ki oly mosolygva kelsz?
Talán kis őzet láttál zöld mezőn?
Anyádnak mit felelsz?»

«Mennyben valék álmomban, jó anyám!
Elvittek angyalok;
Ott szebb a rózsa, tisztább a patak,
Zengőbbek a dalok.

Aztán a földre jöttem, jó anyám!
Szárnyán angyal hozott.
Te már kerestél engem a mezőn,
S hozzád futék legott.

Ó hagyj aludni, altass el megint!
Korán fölkelni még;
Majd égbe visznek ismét angyalok,
Oly szép belül az ég!»

«Mit álmodál, szólj, keblem magzata!
Hogy most könnyezve kelsz?
Tán angyalid nem jöttek érted el?
Anyádnak mit felelsz?»

«Mennyben valék én álmomban megint,
Elvittek angyalok.
Ott szebb a rózsa, tisztább a patak,
Zengőbbek a dalok.

Majdan a földre vágytam, úgy amint
Először álmodám,
S nem volt szabad többé leszállanom
Hozzád, kedvelt anyám!»

WACHOTT SÁNDOR.

A kis madár.

Egyszer egy madárka
Mit gondolt magába?
Oda hagyta kicsiny fészkét
S kirepült az ágra.

Ágról-ágra szállott,
Nézte a világot,
Haza ment az édes anyja,
Csak egy fiat látott.

Nosza hamar, gyorsan,
Másik fiam hol van?
Útra kelve, keresgélte
Minden kis bokorban.

Egy ágon találta,
Csicsergett magába...
«Édes fiam, hogy jutottál
Ilyen messzi tájra?»

Aztán pedig kérte:
Menjen haza véle,
Mert megeszi ilyen messze
Valamelyik vércse.

De a fia bátor,
Lekiált az ágról:
«Soh'se féltsen engem, anyám,
A vércsemadártól!»

Hát mit tett az anyja?
Sírva odahagyta.
Másik kicsiny fiókáját
Tovább táplálgatta.

Mégis egy időbe'
Kiment az erdőbe...
Zöld fa alatt, nagy fa alatt
Három toll előtte.

Szegény édes anyja
Nagyon megsiratta,
Három tollát hazavitte,
Még ma is siratja.

HAVAS ISTVÁN.

Bujdosom a kerek földön.

Bujdosom a kerek földön,
Szomorúság jártom, költöm;
Meg se birok hol pihenni,
Nem ösmer itt, nem szeret itt engem senki!

Szólani sincs kihez nekem,
Senki se tud a nyelvemen,
Ha nem értik a szavamat,
Hogy értenék sok keserű bánatomat!

Édes hazám drága földe,
Messze vagyok, száz mértföldre!
Messze vagyok, messzebb megyek,
De tudom, hogy ott is igaz fiad leszek!

Két szememet ha bezárom,
Rólad esik álmodásom;
Ott vagyok én alva, ébren,
Róna-mezők délibábos közepében!

Ott szabadon fú a szél is,
Igazabban ver a szív is;
Ott terem a magyar ember,
Ha az Isten megad egyet... semmi sem kell!

TOMPA M.

Mezőn.

A mezőn a könnyű lányka
Tarka lepkét üldözött;
De a lepke gyors, ügyes volt,
Eltűnt a bokrok között.

A kis lány egy rózsabimbót
Tép magának vigaszul:
De hiába!... sírva néz rá,
És a földre vére hull.

Rózsa mellett csúf tövis volt,
És az megsebezte őt;
A kis lány zokogva áll az
Illatos bokor előtt.

Kis leány vigasztalódjál,
Száradjon fel a könyű...
Az életben együtt jár az
Édessel a — keserű!

RUDNYÁNSZKY GYULA.

Az anya emlékszava.

«Isten, király, haza»
Legyen szent jelszavad,
Anyádnak képe míg
Szivedből nem szakad.

Istent szeretve féld,
Atyádul hőn imádd!
Tiszteljed a királyt,
Ki őrzi őstanyád.

Hazádért halni kész,
Egekbe küldj imát :
Szerelmem úgy leli
Szivedben templomát.

Anyádnak, gyermekem,
Halld hattyúénekét,
Az tartja fönn szived
Virágzó életét.

Csajághy S.

Anyám tyúkja.

Ej mi a kő! tyúk anyó, kend
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az Isten, jót ád!
Hogy fölvitte a kend dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,
Még a ládára is fölszáll;
Eszébe jut, kotkodácsol,
Nem verik ki a szobából.

Dehogy verik, dehogy verik!
Mint a galambot, etetik;
Válogat a kendermagban,
A kis király sem él jobban.

Ezért aztán tyúk anyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás szükében az anyám!

Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
Hadd beszélek mostan veled!
Régi cseléd vagy a háznál,
Mindig emberül szolgáltál.

Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhúsra,
Élj a tyúkkal barátságba'...
Anyám egyetlen jószága.

PETŐFI S.

A rabmadár.

Szomorú a kis madárka
Az aranyos kalitkába;
Se nem eszik, se nem iszik,
Éjjel-nappal epekedik.

«Mi bajod van, kis madárka?
— Kérdi tőle a gazdája —
Tán kalitkád kicsiny nagyon,
Majd nagyobbra csináltatom!»

«Mindegy már, az kalitka csak,
Ha nincs benne erdő, patak;
Kis fiókom, édes párom,
Sík mezőben szabadságom!»

Másnap a jó kis Ilonka
Kalitkáját kinyitotta.
Vigan repült zöld erdőbe,
Zöld erdőből sík mezőbe.

PÓSA L.

A kényes lányka.

Volt egyszer egy kényes lányka,
Kényes lánynak bóbás tyúkja.
Bóbás tyúkja kotkodácsolt,
És egy kis kosár tojást tojt.
Bóbás tyúkját megültette,
Tojásait kiköltette,
És lőn sok kis csibécskéje.
Csibécskéit úgy szerette,
Hogy markából ételgette;
Őket szépen fölnevelte,
S bennök nagy örömét lelte.
Csibécskék tyúkokká váltak,
Mindnyájan meganyásodtak,
Aztán szépen kodácsoltak,
S egy nagy kosár tojást tojtak.

Most a nagy kosárt fejére
Vevé és elindult véle
Budára, heti vásárra;
Hol nagy volt a tojás ára.
«Ej, ha eladom tojásom,
Magam de fel is cifrázom!
Selyemköténytt s csizma helyett
Cipőt veszek, pedig szépet!
Aztán mint egy kisasszonyka,
Úgy járok majd a templomba.
Parasztokra... rá se nézek;
Velök, ah, dehogy beszélek!
De, ha urak jőnek felém,
Kezem csipőre teszem én;
Aztán szépen, úriasan
Meghajtom magam alásan —
Igy ni!» — mond büszkén a kis lány;
S ekkor, amint meghajolván,
Fejéről a kas lezuhant,
Lett ám sírás utcahosszant!

Fekete Mihály.

A két cica.

Egyszer két kis fehér cica
Künn az utcán sétál vala;
S amint illik, pajtáskodnak,
Mulatoznak, játszadoznak.

Hát, im, egyszer csak feléjek
Futni kezd egy hamis gyerek,
Hogy kergesse, megfoghassa,
Hazavigye, nyávogtassa.
Már előre nagyot kacag,
No hiszen lesz most hadd el hadd!
A két fehér cica fut,
De a gyermek jobban tud.
«Csúnya dolog,
Mindjárt megfog!»
— Szomorún az egyik így szól,
De a másik jobbat gondol:
«Fussunk ama gödör felé,
Hadd essék a hamis belé!
Amíg fölkel, tovább állunk;
Őkelmének fittyet hányunk.»
Amint mondák, úgy is lett,
A gyermeknek megesett,
Kapott, mit nem keresett.
Leesett,
Beesett,
Be a gödör fenekére;
Megindult az orra vére;
Sírt-rítt, ahogy száján kifért;
Föl nem venném száz forintért.
A két cica ezalatt
Hahotával elszaladt.

Gyulai Pál.

Mese egy szép királyleányról.

Jó napot, kisasszony!
Mit olvasgat, kérem?
Egy gyönyörű könyvet
Küldött a testvérem.
Szép mese van benne
Szép Tündérországról,
Galamblábon forgó
Fényes aranyvárról.
Mikor ott megszólal
A kis ezüstharang:
Hazaszáll sebesen
Három fehér galamb.
Tollukat megrázzák,
Virággá változnak:
Egyik gyöngyvirágnak,
Másik liliomnak.
A kis ezüstharang
Oly bűbájosan szól,
Fehér rózsa lesz a
Harmadik galambból.
Szép királykisasszony
Ez a fehér rózsa,
Dalos fülemile
Éneket mond róla.
Gyöngyvirág, liliom
A két szobalánya...

Hajlongnak előtte,
Úgy vigyáznak rája.
Egyszer egy királyfi
Arrafelé vágtat,
Leszakítja szépen
Sorba mind a hármat.
Leánnyá változott
Mind a három virág,
Aminőt nem látott
Soha ez a világ!
Három közül mégis
Legszebb a királylány:
Édes mosolygása
Ragyogó szivárvány.
Bezzeg a királyfi
Mingyárt megszerette...
Üveges, rubintos
Hintóba ültette.
Hétországra szóló
Lakodalmat csaptak...
Még máig is élnek,
Hogyha meg nem haltak.

PÓSA LAJOS.

TARTALOM.

I. RÉSZ.

Vallásos és hazafias költemények.

Munka előtt. *Tárkányi Béla* 3
Fohász ... 3
Reggel. *Szabó Imre* ... 4
Este. *Párvy Sándor* ... 5
Estharangszónál. *Mindszenty Geđeon* ... 6
Angyali üdvözlet. *Sujánszky Antal* ... 7
Az őrangyalhoz ... 7
Úrnap. *Kuliffay Ede* ... 9
A szenteltvíztartó. *Garay J.* 10
A szélvész ura. *Szulik József* 12
Karácsonyi ének. *Tárkányi B.* 13
Mikor imádkoztok... *Pósa L.* 15
Ezer éve. *Pósa L.* ... 16
Mi a haza? *Majthényi Flóra* 17
Nemzeti szin. *Rudnyánszky Gyula* ... 18
A hazáról. *Pósa L.* ... 19
Szeresd hazádat! *Lévay J.* 20
A kis honvéd dala. *Szász K.* 21
Ismerek egy szép országot. *Lampérth Géza* ... 23
A magyar fiú ... 24
Huszárok. *Czuczor Gergely* ... 26
Gondoljatok őseinkre. *Pósa L.* 27

II. RÉSZ.

Vegyes költemények.

Fiuk számára.

A hegyek közt. *Gáspár Imre* 28
Tavaszi dal. *Tompa Mihály* 29
A vak koldus ... 30
Füstbe ment terv. *Petőfi S.* 31
A nagylaki iskolásfiúk. *Jókai Mór* ... 32
Szántólegény dala. *Czuczor G.* 34
A fiú és a madárka. *Győry V.* 35
Halvány katona. *Petőfi S.* ... 37
Kemény vitéz. *Borza* ... 37
Az anya és fiacskája. *Jámbor Pál* ... 38
Tanács. *B. Eötvös József* ... 39
A pórul járt veréb. *Pósa L.* 39
Árpád sirja. *Tóth Kálmán* ... 40
Mátyás a szántó. *Erdélyi J.* 42
Korhely Jancsi. *Szécsy K.* ... 44
Pusztán. *Móra István* ... 46
Szülőföldem szép határa. *Kisfaludy K.* ... 47

Leányok számára.

A kertben ... 47
Anyám háza. *Szulik József* 48
Az árva lány. *Petőfi S.* ... 50
A gyermek álmai. *Wachott S.* 51
A kis madár. *Havas István* 53
Bujdosom a kerek földön. *Tompa M.* ... 54
Mezőn. *Rudnyánszky Gyula* 55
Az anya emlékszava. *Csajághy S.* ... 56
Anyám tyúkja. *Petőfi S.* ... 57
A rabmadár. *Pósa L.* ... 58
A kényes lányka. *Fekete M.* 59
A két cica. *Gyulai Pál* ... 60
Mese egy szép királylányról. 62